

Skolledningsnytt nr 5/2025, Lokalförening Göteborg

Ledare: Beter du dig som en arbetsnarkoman?

"Smygjobbar du på familjesemestern och i tv-soffan på kvällen? Hamnar du ofta i konflikter med dina när och kära över att du jobbar för mycket?" I tidningen Arbetsliv (Prevent) tar man upp denna fråga i en [artikel](#) publicerad 13:e februari i år.

Några av de tecken du kan vara uppmärksam på handlar om jobbar du fler timmar än dina kollegor. Är det så att din familj och dina vänner påpekar att du jobbar för mycket? Är det till och med så att du jobbar "i hemlighet"? Har det gått så lång så att du upplever att göra roliga saker med familj och vänner bara känns jobbigt? Då är det som så att dina relationer påverkas negativt och sannolikt tar även din hälsa stryk.

I Arbetsliv lyfter man fram några möjligheter att bryta mönstret; Lyssna på din kropp – den är din bästa kompis som vill tala om något för dig. Huvudvärk, hjärtklappning, svårt att minnas, ångest är några av de vanligaste symptomen på att du fysiskt och psykiskt är i obalans. Dags att prata med din närmsta chef och berätta. Själv kan du göra en "att vara-lista" förutom din traditionella "att göra-lista". Undvik att tänka – jag måste/jag borde. Säg i stället jag vill eller jag behöver. Sätt "lifelines" i stället för "deadlines" det vill säga att du skall sätta rimliga mål för varje arbetsdag och kom ihåg att lägga in paus.

(Fortsättning på nästa sida.)

Susanne Allered, ordförande i Lokalförening Göteborg

I det här numret av Skolledningsnytt finner du också texter om:

- SveaGPT – din digitala assistent som skolledare
- Den svenska modellen – Arbetsdomstolens roll
- Arthur Lindhagen – pionjär inom socialpolitiken
- Utlottning av boken *Effektfull*

(Ledare fortsättning)

En annan bra självhjälp är att när du bygger ditt arbetskalendarium för termin eller arbetsår så börja med dig själv. Du vet hur de säger när man ska flyga – syrgasmasker frigörs vid behov och börja med att sätta på dig din först – sedan kan du hjälpa din stolsgranne. Så börja med att titta över vilka dagar du ska ta tid för din planering, när ska du ta tid för din kompetensutveckling, när ska du ta din tid för reflektion och det viktigaste av allt när ska du vara ledig. Att resonera att det tar jag när det blir en lucka funkar inte för en lucka kommer aldrig av sig själv och det vet du ju.

Det är vad du själv kan ta ansvar för. Din arbetsgivare har också ett ansvar att organisera för en hållbar arbetsmiljö. Din närmsta chef ska organisera för regelbundna APT och enligt vårt Samverkansavtal så ska det ske en gång/månad. Där är du tillsammans med dina kollegor i gruppen/teamet medarbetare och dina förutsättningar ska vara i fokus och där ska dina vardagsnära arbetsmiljöfrågor lyftas, bearbetas och förbättringsinsatser möjliggöras. Din närmsta chef ska också regelbundet samtala med dig individuellt och efterhöra hur just du har det på jobbet. Hinner du med dina arbetsuppgifter, har du möjligt att tillgodogöra dig kompetensutveckling, kan du vara ledig när du behöver, hur ser ditt flextidsuttag ut?

Vi är nu i sista stora arbetsmånaden juni. Mycket ska slutföras utifrån verksamhetens behov innan sommarledighet kan ta vid. Försök att bygga din egen avtrappningsperiod så att du kan vara ledig när det är dags. Du kanske inte ska arbeta ända fram till fredagen innan ledigheten tar vid. Gör onsdagen till sista arbetsdagen och när du väl ska åter i arbete trappa upp stegvis och börja arbeta en torsdag. Detta för att avlasta helgen som en slut eller startsträcka och du i stället kan vara ledig ända fram tills det är dags igen

Lycka till med att erövra ett mänskligare yrkesliv och fritid. Vill du ha stöd från facklig part så vänd dig till ditt närmsta lokala skyddsombud eller ditt huvudskyddsombud så kan vi bidra till att tillsammans möjliggöra ett hälsosammare liv. Lokalförening Göteborg har listat sina 26 skyddsombud och fem huvudskyddsombud på sin hemsida – klicka [här](#) för att öppna förteckningen och se alla kontaktuppgifter.

Kom ihåg att du som skolledare är en av yrkeslivets viktigaste medarbetare, så fortsatt vara rädd om dig!

SveaGPT – din digitala assistent som skolledare

Hur kan vi som skolledare spara tid, få bättre beslutsunderlag och ändå behålla kontrollen? Möt **SveaGPT** – en svenskutvecklad AI-assistent som finns till för dig som verkar inom den offentliga sektorn i Sverige. Den hjälper dig i det dagliga ledarskapet med allt från textförbättring och inspiration till att snabbt hitta styrdokument och riktlinjer.

SveaGPT är tryggt förankrad i svensk offentlig förvaltning. All data hanteras på servrar i Sverige, vilket garanterar hög säkerhet och att informationen stannar där den hör hemma. Endast kommunalt och regionalt anställda har tillgång – inte vårdnadshavare, elever eller andra externa aktörer.

Bakom SveaGPT står **AI Sweden**, i samarbete med **SKR** och flera kommuner. Från 2024 är Göteborgs Stad aktivt med i utvecklingen, och från 2025 ansluter alla utbildningsförvaltningar i staden. Göteborg har redan integrerat många styrdokument, policys och rutiner i systemet vilket gör Svea till en kraftfull resurs i skolledares arbete.

Mattias Lindskog, UBF, påpekar efter kontakt med honom för verifiering av denna text, att Svea är ett projekt som vi vet finns till 2025/2026. Därefter ska en aktör finnas och finansiering. Det finns ingen automatisk funktion ännu som för över material från Digitala navet direkt in i Svea utan allt bygger på att någon lägger in dokument.

Vad kan Svea hjälpa dig med?

- *Skriva eller förbättra texter:* Svea föreslår formuleringar, strukturerar dokument och hjälper till att vässa budskapet.
- *Hitta rätt dokument snabbt:* I Sveas "Kunskapskälla" finns nu en del av Göteborgs styrdokument samlade – tidigare i Digitala Navet – enkelt sökbara och alltid till hands.
- *Få svar på frågor och vägledning:* Svea tränas på offentlig sektor och för att förstå vårt språk, våra behov och vår kontext.

Vi ser SveaGPT som ett stöd i vardagen som gör att du i högre grad skall kunna prioritera din tid och kraft till det som är skolledares första arbetsuppgift - att leda skolutvecklingen och utveckla förutsättningarna för elevers lärande. AI är idag endast ett stödjande verktyg och kommer knappast kunna bli en ersättare. SveaGPT är kraftfull, men som alltid gäller att det är du som fortfarande är experten. Granska AI-utvecklade texter, kontrollera varje gång dess fakta och använd kontinuerligt din professionella bedömning. Det är positivt att Svea tydligt redovisar sina källor som underlättar en klok källkritisk hållning.

Du får tillgång till SveaGPT via din förvaltning:

- Förskoleförvaltningen: [Cecilia Manfredsson](#)
- Grundskoleförvaltningen: [Malin Mogren](#)
- Utbildningsförvaltningen: [Mattias Lindskog](#)

Genom att vi tillsammans använder och utvecklar Svea bygger vi upp en **svensk, säker och relevant AI-assistent**, skräddarsydd för våra behov. Vi ser det som en klok strategi i stället för att överlåta vårt arbete till kommersiella och ofta utomeuropeiska aktörer. För dig som även är nyfiken på andra europeiska alternativ finns **Le Chat** från Mistral som är ytterligare ett AI-stöd utvecklat på europeisk grund. Den är dock helt kommersiell till skillnad från SveaGPT.

Kan det vara så att vi genom att använda AI och lära oss mer digitalt blir effektivare och ökar kvaliteten på vårt arbete? Så att vi får mer tid för barn, elever, studerande, medarbetare och kollegor generellt? Tillsammans lär vi oss mera även inom Sveriges Skolledare Göteborg - vi delar med oss!

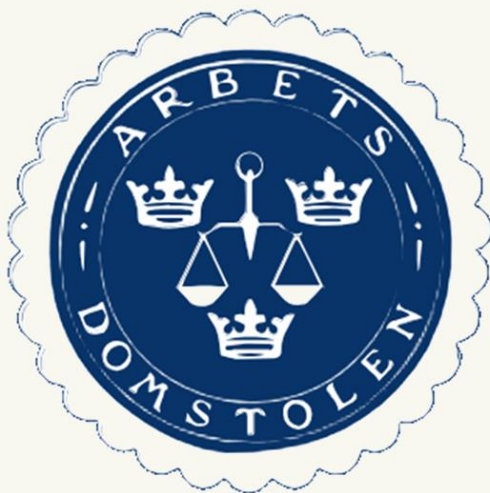
Källa: Harvard Business School Technology & Operations Mgt. Unit Working Paper No. 24-013

Den svenska modellen - Arbetsdomstolens roll

En central avsikt med "den svenska modellen" var att åstadkomma förutsägbarhet och stabilitet på arbetsmarknaden. Parterna kom i slutet av 1920-talet överens om idén att lösa tvister rättsligt i stället för att göra det genom att använda stridsåtgärder. En sådan lösning skulle också medföra att parterna inte skulle vidta stridsåtgärder under den tid då avtal gäller.

Arbetsdomstolen (AD) inrättades 1929 som en specialdomstol med uppgift att tolka kollektivavtal och avgöra tvister som rör arbetsvillkor och ersättningar. I domstolen sitter både representanter från arbetsgivarpart och från arbetstagarorganisationerna, vilket gör att domstolen tar tillvarar båda parter intressen och ökar rättssäkerheten. AD fungerar som en sista instans i dessa tvister, och dess avgöranden kan inte överklagas.

Som fackligt förtroendevalda har vi nytta av att titta i domarna för att öka förståelsen för hur vissa avtal eller lagar ska tolkas. På Arbetsdomstolens hemsida finns möjlighet att se meddelande domar och på Sveriges domstolars hemsida är det möjligt att söka upp olika rättspraxis.

Ett exempel är domen AD 1986:53 som förtydligar att Medbestämmandelagens kärna för arbetstagersidan är fackföreningens rätt att bli hörd - inte en rätt att förändra beslutets slutgiltiga utformning. För att rätten att bli hörd ska vara meningsfull måste fackföreningen höras innan arbetsgivaren kommit så långt i sin beslutsprocess att det är för sent att påverka den. Arbetsgivaren kan vara övertygad om att omständigheterna bara tillåter en lösning, men är ändå skyldig att skapa ett utrymme för en förhandling i frågan före beslut. Det ankommer alltså inte på en arbetsgivare att på förhand bedöma, om det från en eller annan synpunkt är meningsfullt att förhandla i en fråga som hör in under 11 § MBL (vilket i Göteborgs Stad omhändertas genom vårt samverkansavtal).

Du som vill läsa mer om Arbetsdomstolens historik kan med fördel göra det på deras webbsida – klicka [här](#).

Arthur Lindhagen – pionjär inom socialpolitiken

Arthur Lindhagen (1868–1946) var en svensk jurist och politiker som på flera sätt satte avtryck i både rättsväsendet och samhällets sociala utveckling. Han var inte bara en skicklig ämbetsman, utan också en person med stark känsla för rättvisa och människors behov – något som genomsyrade hela hans yrkesliv.

Efter juridikstudier vid Uppsala universitet gjorde Lindhagen karriär inom statsförvaltningen och engagerade sig tidigt i samhällsfrågor. Som socialminister mellan 1917 och 1920 var han med och drev igenom viktiga sociala reformer, mitt i en tid av politisk oro och stora samhällsförändringar. Han arbetade mot en tydlig målsättning - att skapa bättre villkor för vanliga människor. Det var under hans tid som grunden lades för flera av de trygghetssystem vi idag tar för givna.

En särskilt betydelsefull insats gjorde Lindhagen som den förste ordföranden i Arbetsdomstolen, som inrättades 1929. Denna domstol fick en central roll i att hantera tvister mellan arbetsgivare och arbetstagare och blev ett viktigt verktyg för att skapa stabilitet på arbetsmarknaden. Under Lindhagens ledning präglades domstolens arbete av balans, rättvisa och en vilja att hitta lösningar som båda parter kunde acceptera.

Arthur Lindhagen var inte den mest högljudda politikern – men han var en sådan som arbetade tålmodigt i det tysta för att förbättra samhället. Hans arv lever kvar i form av starkare sociala skyddsnät och en rättvis arbetsrättslig struktur, något som fortfarande präglar Sverige idag.

Texten här är kort och mer finns att läsa om Lindhagen i Riksarkivet (klicka [här](#) för att öppna deras webbsida).

Utlottning av boken "Effektfull"

Simon Elvnäs har i en världsunik forskningsstudie filmat hundratals ledare och kartlagt deras beteenden. Boken presenterar en ny modell för ett effektivt ledarskap baserad på verksamhetens, medarbetarnas och ledarens faktiska behov. Ett medvetet ledarskap där ledaren i stället för att göra mer av allt, gör mindre men rätt.

Flera av våra medlemmar håller Elvnäs bok Effektfull som bland det bästa de läst! Författaren skriver "Som ledare styr du över vad som händer under 35 procent av din arbetstid. 65 procent av tiden är det händelserna som styr dig. Vi har räknat. På engelska finns begreppen effective och efficient. I Sverige använder vi bara ordet effektiv. I den här boken introducerar jag begreppet effektfull. Effektiv handlar om att få saker gjorda. Effektfull handlar om att göra saker på rätt sätt. När effektivitet dominerar över effektfullhet blir det många snabba möten och ledaren dränks av följdfrågor och missförstånd. Målet med den här boken är att bryta ned och illustrera vad som gör en ledare effektfull. Ledarskap är påverkan, men långt ifrån alla ledare påverkar som de önskar eller borde."

Vi lottar ut två exemplar av boken *Effektfull: Detaljerade studier av ledarskap – så ökar du effekten av din tid* bland våra medlemmar i Sveriges Skolledare Göteborg. Du som vill delta i utlottningen följer länken [här](#) senast 16:e juni och de två vinnarna presenteras i nästa nummer av Skolledningsnytt.

Vid april månads utlottning så vann Susanne Langvall ett exemplar av boken *AI för nybörjare* av Johan Falk.

W=ST PRIDE

Lördag 14 juni 2025 klockan 12:00 samlas vi skolledare utanför Stadsbiblioteket för att tillsammans gå med i West Pride Parade! Paraden avgår från Götaplatsen klockan 13:00, går genom centrala Göteborg och avslutas i Frihamnsområdet. Du behöver inte anmäla dig, det är bara att dyka upp. Vi har "paxat" en plats i paraden tillsammans med andra Sacorådsförbund.

